

"Enerjide Türkiye pazarı Rusya'nın elinde" iddiası

Science Po Uluslararası
Enerji Bölümü Direktörü

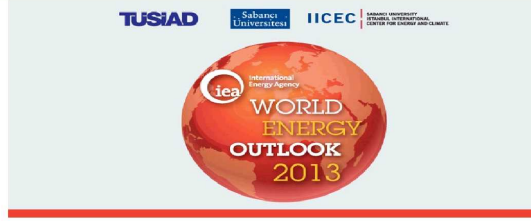
Luciani: "Türkiye pazarı kağıt üzerinde açık ama 'Türk pazarı, Rus üreticilerin elindedir' algısı çok yaygın. Bu algıyı iyi yönetmek lazım"

İSTANBUL -

Paris Siyaset Bilimi Çalışmaları Enstitüsü (Science Po) Uluslararası Enerji Bölümü Direktörü Giacomo Luciani, gaz piyasalarında rekabetin yoğunlaştığını belirterek, "Türkiye, pazarını açmalı. Pazar kağıt üzerinde açık ama 'Türk pazarı, Rus üreticilerin elindedir' algısı çok yaygın bir şekilde mevcut. Bunu iyi yönetmek lazım" dedi.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) ve Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IIEEC) işbirliğinde gerçekleştirilen, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından hazırlanan "World Energy Outlook" raporunun Türkiye tanıtımı kapsamında "Küresel Enerji Dengelerindeki Değişimler ve Rekabetçilik" paneli düzenlendi.

Science Po Uluslararası Enerji Bölümü

Direktörü Giacomo Luciani, Genel Enerji Üst Yöneticisi (CEO) Tony Hayward, Akkök Şirketler Grubu CEO'su ve TÜSİAD Çevre Çalışma Grubu Başkanı Ahmet Dördüncü, Turcas Petrol CEO'su ve TÜSİAD Enerji Çalışma Grubu Başkan Yardımcısı Batu Aksoy ve TÜSİAD Enerji Çalışma Grubu Başkan Vekili Nusret Cömert'in konuşmacı olarak yer aldığı panelin oturum başkanlığını da TÜSİAD Enerji Çalışma Grubu Başkanı ve Sabancı Holding Enerji Grup Başkanı Selahattin Hakman yaptı.

Giacomo Luciani, gaz piyasasının geleceğinin Türkiye ve Avrupa açısından büyük önem taşıdığına işaret ederek, "Şu an bir geçiş dönemi yaşıyoruz. Uzun yıllardır Avrupa Birliği (AB) bir gaz piyasası rekabeti yaratmaya çalıştı pek başarılı olamadı ama sonunda 2009-2010 yıllarından sonra Avrupa'daki gaz piyasalarının işleyişini büyük ölçüde değiştirdi."

Gaz piyasalarında epey büyük bir rekabetin olduğunu dile getiren Luciani, bu rekabeti de Avrupa'ya gelen gaz fazlasının sağladığını söyledi.

Bu rekabetin Türkiye'ye önümüzdeki 5 yıl için altın fırsat yaradığını yorumunda bulunan Luciani, şunları anlattı:

"Türkiye, pazarını açmalı. Pazar kağıt üzerinde açık ama 'Türk pazarı, Rus üreticilerin elindedir' algısı çok yaygın bir şekilde mevcut. Başka bir üretici giremez, pazarda kendine pay bulamaz gibi düşünceler var. Bunu iyi yönetmek lazım. Yeni aktör-

lerin piyasaya gelmesi, üretimini Türkiye'ye açması için imkan olması lazım."

Türkiye'nin çevresi gaz üreticileriyle dolu, dolayısıyla pazarın açılması durumunda Azerbaycan, Irak, İsrail gazının da Türkiye'ye gelmesi mümkün olacaktır. Belki İranda da gelir, çünkü İranda da işler değişiyor artık. Dolayısıyla Türkiye'de piyasa artık daha çok bugün gördüğümüzden çok daha düşük petrol ve gaz fiyatlarından faydalanır. Türkiye'nin fiyatları, ABD fiyatlarıyla Avrupa fiyatları arasında bir bareme olur."

Luciani, fiyatlandırmanın bu bareme olması halinde Türkiye'nin yaşayacağı gelişmelere işaret ederek, "Türkiye, endüstriyel faaliyetler ve sanayileşme açısından önemli adımlar atabilir. Bu aslında Türkiye'yi önemli bir gaz merkezi haline getirme, bir gaz kavşağı yapma rüyasını da tamamlamış olur" diye konuştu.

Genel Enerji CEO'su Tony Hayward da Türkiye'nin pozisyonun çok önemli olduğunu belirterek, "Çünkü 2 yeni gaz kaynağının ortasında bulunuyor" dedi.

Hayward, Kuzey Irak ve Doğu Akdeniz bölgelerine dikkati çekerek, iki bölgede yapılan araştırmalar ve sonuçlarına ilişkin bilgiler verdi.

Kuzey Irak'ta yaklaşık 20 milyar metreküp gazın Türkiye piyasasına çok rekabetçi

fiyatlarla gireceği öngörüsünde bulunan Hayward şu değerlendirmelerde bulundu:

"Bu da şu an Türkiye'nin Rusya'ya ödediği fiyatların çok altında olacağı anlamına geliyor. En son Azerbaycan ile yapılan sözleşmelerin de çok altında olacaktır. Dolayısıyla bu önemli bir fırsat, ortalama gaz fiyatlarını Türkiye piyasasında büyük ölçüde düşürecek. Ve bu da çok kısa bir süre içinde gerçekleşecek. Gazın gelişmesi kolay, ucuz, pazarda çok yakın. 100 km mesafeden bahsediyoruz. 3-4 yıl içinde hatta daha kısa süre içinde buraya ulaşır ama burada esas mesele siyasi çözümü bulmak. Bu yapılsa Türkiye önemli bir fırsat elde edecek. Hem ekonomik fırsat elde edecek hem de cari açığını kapatabilecek."

Doğu Akdeniz ve Türkiye arasında olası gaz alım satımına ilişkin de öngörülerde bulunan Hayward, mesafesinin Kuzey Irak'a nazaran daha uzak olmasına rağmen, getiri ve avantajlarının bugünden daha fazla olacağını altını çizdi.

TÜSİAD Çevre Çalışma Grubu Başkanı ve Akkök Şirketler Grubu CEO'su, Dördüncü ise Türkiye'nin enerji ihtiyacının en azından bir kısmını kendi yerel kaynaklarından sağlayamayacağı durumunda, cari açığının çok daha düşük bir yerlere gelebileceğinden bahsetti.

(AA)